

Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2022. С.116-120. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12382/1/advanced_training_CUESC_%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C_2022.pdf#page=116

4. Рогова В. Інноваційна Експериментальна Діяльність у системі освіти України в умовах воєнного стану освіта України в умовах воєнного стану. *Інноваційна та проєктна діяльність: науково-методичний збірник/* за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. С.7-8
URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.projektna.diyalnist.pdf>
(дата звернення:02.12.2022).

Зайцева О.М.,

старший науковий співробітник КЗК
«Миколаївський обласний краєзнавчий музей», м. Миколаїв, Україна

ЛЕПБУК ЯК ФОРМА ІНТЕРАКТИВНОЇ РОБОТИ З ВІДВІДУВАЧАМИ У МИКОЛАЇВСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕЇ

Наукові співробітники Миколаївського обласного краєзнавчого музею проводять багато різноманітних заходів для дітей та дорослих експозицією музею. Під час роботи з відвідувачами використовуються різні форми просвітницької діяльності, а саме: тематичні й оглядові екскурсії, лекції, квест-екскурсії, майстер-класи, виїзні екскурсії. Всі вони, звичайно, супроводжуються елементами інтерактивності, адже це запорука успіху в донесенні історичного та етнографічного матеріалу. У наскрізних екскурсіях експозицією музею, таких як: «Хліб усьому голова», «Історія шкільного приладдя», «Бабусина хата», «Зимові свята», «Подорож у печеру стародавньої людини», відвідувачі виконують різні завдання, переодягаються в костюми героїв, доторкаються до предметів та взаємодіють з ними, вирішують тематичні задачі, можуть спробувати відтворити стародавні процеси тощо. Але в музеї є зала, яка присвячена темі заснування міста Миколаєва. Інформація в ній подається класично, академічно. Дітлахам важко засвоїти всі ці цікаві, але важкі для сприйняття факти. Тому співробітники відділу пересувних та стаціонарних виставок: Романенко С.В. (зав.відділом), Зайцева О.М. (ст. науковий співробітник), Крамаренко М.В. (мол. науковий співробітник) вирішили пошукати форму роботи, яка б допомогла розкрити цю тему й була легкою та зручною навіть для самих маленьких відвідувачів.

Ми зупинили свій вибір на такій формі роботи з дітлахами, як «лепбук». В перекладі з англійської - це наколінна книга, саморобна книжечка з паперу або картону, яка має різнокольорові віконця, конвертики, кишеньки, міні-книжечки, рухомі деталі. Їх дитина може перекладати, діставати, складати на власний розсуд. У

цій розробці збирається наочна інформація з певної теми, яку можна подати у компактній, доступній формі. Лепбук відповідає всім вимогам процесу, що розвиває в дитині художньо-естетичні здібності, має дидактичні властивості, є засобом розвитку уяви, творчості, залучає до світу мистецтва. На цьому наголошує Д.Гатовська, яка пропонує використовувати його в навчальному процесі [1]. Цей виріб інформативний, багатофункціональний, може використовуватись одночасно групою дітей або індивідуально. Е.Блохіна та Т.Лиханова наголошують на якомого ширшому запровадженню такого виду роботи на уроках у початковій школі [2]. Крім того, виготовляючи власний лепбук, учні вчать самі шукати потрібну інформацію й в красивому естетичному вигляді висвітлювати її. О. Кригер пропонує використовувати наколінну книжечку як засіб розвитку дослідницьких вмінь та навичок. Науковець відокремлює наступні типи лепбуку: академічний, ігровий і вітальний [3].

Вивчивши джерельну базу з цієї теми, ми вирішили обрати саме академічний вид посібника і впровадити його в музейну практику для індивідуальної роботи. Він ідеально підійшов нам у вирішенні поставленого завдання. Співробітниками відділу був розроблений лепбук під назвою: «Миколаїв – місто корабелів» [4].

Обкладинкою міні-книги став аркуш картону, на якому з лицьового боку був зображений перший корабель «Святий Миколай», побудований на верфі міста, а ще текст ордеру про заснування Миколаєва. З внутрішнього боку по центру було розміщено вирізане зображення штурвалу, який обертався на одному брадсі (брадс - декоративний елемент, що за своєю формою нагадує цвях або кліпсу). При поєднанні штурвалу з основою, можна було дізнатися назви трьох суднобудівельних заводів з датами їх заснування. По периметру посібника розташовані конверти й різноманітні за формою елементи, які треба було скласти. В них містилася інформація з історії заснування міста. Діти вирізали, складали, наклеювали деталі, читали та повторювали інформацію, яку дізналися під час екскурсії. А саме це були: «Квітка-плутанина», за допомогою якої діти знайомились з гербами міста й роками їх затвердження; текст гімну й зображення прапора; прислів'я на морську тематику; цікаві факти з історії заснування Миколаєва; головоломка, в якій зашифровані прізвища видатних містян. А також два конвертика різної форми. У першому знаходилось завдання скласти кораблі в техніці «орігамі», а в другому зображення шести пам'ятників міста з описами. Останнім елементом була міні-книжечка з малюнками кораблів, які були побудовані на миколаївських заводах. Екскурсію з майстер-класом «Лепбук» ми присвятили до Дня заснування міста Миколаєва і провели перший раз 23 серпня 2018 року під час святкування Дня Незалежності для індивідуальних відвідувачів музею. Ми всі тоді добре попрацювали. Дітям і дорослим дуже сподобалась нова форма роботи. Різнокольорові книжечки яскраво виглядали в руках їхніх творців. Дома кожна родина ще попрацювала над додатковими завданнями свого «помічника»: розгадали головоломку, з аркушів паперу формату А4 склали два кораблі, виконали завдання гри-плутанини. В цьому році було проведено дев'ять таких занять, в яких взяло участь 125 дітей. А вже в 2019 році відвідувачів було 507, а екскурсій з майстер-класом проведено 33. Діти були різного віку і їх було дуже багато. Тому вирішили

для маленьких відвідувачів спростити завдання. Залишили всього шість елементів, але дуже цікавих для малечі. Дітлахи йшли додому з маленькою книжечкою, за допомогою якої вони мали змогу познайомити близьких і друзів з історією рідного міста.

Для програми «Музейний четвер» на літніх канікулах, щоб познайомити дітей з етикетом, була розроблена зовсім нова наколінна книга [5]. У ході наскрізної екскурсії діти відповідали на запитання екскурсовода з правил поведження себе вдома, за столом, на природі, виконували завдання і отримували частини майбутнього виробу. Потім у майстерні вже оформлювали власний лепбук. Було проведено 3 заняття, в ході яких 34 дитини та 5 дорослих відкрили для себе правила етикету, ознайомились з сервірівкою стола, дізналися як правильно поводити себе на природі. Дорослі залюбки виконували завдання і працювали разом з малечею. А ця маленька книжечка була їм зручною підказкою на майбутнє.

До Дня Соборності був розроблений новий майстер-клас із виготовлення зовсім іншого на вигляд посібника, за допомогою якого діти знайомились з унікальними «куточками» рідної України [6]. Дізнавалися про природні перлини нашої Батьківщини, про видатних людей, про пам'ятки історії та культури. 16 майстер-класів було проведено, 293 відвідувача завітало до нас. Цю наколінну книжечку робили діти старшого віку. Тема об'ємна, всеохоплююча. Залюбки приходили учні старшої школи та студенти.

У 2021 році до 30-річчя Незалежності України нами була розроблена нова папка у вигляді символу України, запровадженого до свята. Вона мала вигляд 6-пелюсткової квітки [7]. 18 екскурсій з майстер-класами було проведено у вересні місяці. Класні керівники приводили дітей у музей, де дітлахи своїми рученятами робили пам'ятку про свою рідну Батьківщину. Ми заохотили 257 маленьких миколаївців, ще раз поговорити про рідну землю, про її обереги, про державні символи, про традиції. Згадували історію України, видатних українців, читали вірші, співали пісні.

У підсумку треба відзначити, що за чотири роки до музею тільки на майстер – класи з виготовлення лепбуку завітало 1216 відвідувачів, було проведено 79 занять. Ми не ставили перед собою завдання займатися розробкою тільки цього посібника, але відгуки вчителів різних шкіл дали нам змогу зрозуміти, що така маленька книжечка, як форма інтерактивної роботи, себе виправдала. Вона допомагає дитині вивчити тему, краще її зрозуміти та запам'ятати. А ще це чудовий спосіб повторення засвоєного матеріалу. У будь-який зручний час дитина просто відкриє дома свою наколінну папку і з радістю повторить усі завдання, розглядаючи зроблений своїми руками виріб. Але й для наукових співробітників це теж цікава й перспективна форма роботи, бо історичних та краєзнавчих тем велика кількість. А в цю книжечку, навіть саму маленьку, можна вмістити купу важливої інформації і дітям буде дуже цікаво попрацювати з нею.

Список використаних джерел:

1. Гатовська Д.П. Лепбук, як засіб навчання в умовах освітньої системи. Меркурій, 2015. с. 162-164

2. Блохіна Е., Ліханова Т. Лепбук –«наколінна книга». Обруч. 2015. №04. с.29-30
3. Крігер О.А. Лепбук, як засіб формування дослідницьких умінь в учнів 4 класів на уроках природознавства. Кривий Ріг,2018. 70 с.
4. Архів Миколаївського обласного краєзнавчого музею(МОКМ)
5. Архів Відділу пересувних та стаціонарних виставок МОКМ
6. Архів Відділу пересувних та стаціонарних виставок МОКМ
7. Архів Відділу пересувних та стаціонарних виставок МОКМ

Зайцев О.Д.,

заслужений працівник культури України,
аспірант кафедри культурології та міжкультурних комунікацій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ, Україна;
Науковий керівник: Садовенко С.М., професор, доктор культурології, заслужений діяч мистецтв України НАКККІМ, м. Київ, Україна

ФОЛЬКЛОРНА ПАРАДИГМА ЗАКАРПАТСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНО-ДЕКОРАЦІЙНОГО МИСТЕЦТВА ХХІ СТОРІЧЧЯ

У сучасному світі на противагу до прискорених темпів глобалізаційних процесів зростає інтерес до регіональної культурології. Адже різні регіони України мають неповторні соціально-історичні, культурні умови розвитку, що формують унікальні ментально-світоглядні характеристики людських спільнот, відтак впливають на усі форми суспільної свідомості, у тому числі й театральне мистецтво.

В історії закарпатського театального мистецтва протягом довгих років художники, композитори, хореографи, драматурги, режисери у своїх творах неодноразово зверталися до втілення на театральній сцені багатовікових фольклорних традицій.

Фольклор у широкому значенні є частиною народної культури, що охоплює мову, літературу, музику, обряди, а також ремесла, архітектуру та інші різновиди художньої творчості[5, с. 123].

У межах пропонованого дослідження ми сьогодні зосередимо нашу увагу на фольклорних аспектах театального мистецтва, зокрема, театально-декораційного мистецтва Закарпаття ХХІ ст., яке нині становить цілісний феномен у контексті української театальної культури.

З кожним роком культурологія збагачується новими фольклорними дослідженнями: В. Андрійченко, В. Гошанського, П. Лінтура, І. Хланти, які роблять значний внесок у популяризацію закарпатського фольклору.